

UCHWAŁA NR XXII/166/2017
RADY POWIATU BYTOWSKIEGO
z dnia 16 lutego 2017 r.

POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE W BYTOWIE	
Wpł.	17. 02. 2017
L.dz.	2226
Ilość zał. _____	

w sprawie: przyjęcia Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017-2021.

Na podstawie art.12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 814 ze zm.¹) oraz art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1390) Rada Powiatu Bytowskiego

uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017-2021, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Bytowskiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Powiatu Bytowskiego

Andrzej Krycyna

¹ Zmiany ogłoszone w Dz. U. z 2016 r. poz. 814 i poz. 1579.

SECRET
NOFORN

Załącznik do Uchwały Nr XXII/166/2017
Rady Powiatu Bytowskiego z dnia 16 lutego 2017 roku

**Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy
w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy
w Rodzinie na lata 2017 – 2021**

Bytów 2016

Spis treści

Wstęp	3
I. Przemoc – charakterystyka pojęcia.....	4
II. Przemoc w rodzinie w świetle przepisów polskiego prawa.....	8
III. Zadania jednostek samorządu terytorialnego.....	11
IV. Zasoby instytucjonalne powiatu bytowskiego	13
V. Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie na terenie powiatu bytowskiego w 2015 roku	16
VI. Cele i zadania Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie	24
VII. Adresaci Programu.....	28
VIII. Realizatorzy Programu.....	28
IX. Przewidywane efekty realizacji Programu	29
X. Monitoring Programu	29
XI. Źródła finansowania	31
Zakończenie	31

Wstęp

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017 – 2021 opracowany został zgodnie z obowiązkiem wynikającym z art. 6 ust. 3 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Wszelkie cele i działania zaplanowane do realizacji w ramach niniejszego Programu mają na celu poprawę sytuacji rodzin uwięzionych w przemoc oraz ochronę rodzin zagrożonych przemocą.

Głównym celem Powiatowego Programu jest zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie oraz zwiększenie skuteczności ochrony rodziny przed przemocą. Cel ten będzie realizowany poprzez działania ukierunkowane na podniesienie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie, poprzez zmianę postaw i stereotypów, rozwijanie działań profilaktycznych, zapewnienie dostępu do specjalistycznego wsparcia dla osób uwięzionych w przemoc, usprawnianie kompleksowej pracy na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu z powodu przemocy oraz organizowanie działań skierowanych do osób stosujących przemoc w celu redukcji zachowań agresywnych i nabycia nowych umiejętności służących rozwiązywaniu konfliktów i sporów w rodzinach bez użycia przemocy.

Działania wynikające z realizacji Programu podejmowane będą przy udziale instytucji gminnych i powiatowych odpowiedzialnych za pomoc i wsparcie na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

I. Przemoc - charakterystyka pojęcia

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie „przemoc domowa to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”.

Przemoc w rodzinie nie jest nowym zjawiskiem społecznym, znanym tylko w naszych czasach, jest natomiast jednym z najczęściej popełnianych przestępstw w Polsce, które występuje we wszystkich środowiskach. Przemoc w rodzinie odradza się nieustannie, niezależnie od ekonomicznej kondycji społeczeństw i nie poddaje się łatwo, mimo rozwoju nauki, kultury, oświaty i zmian w obyczajowości.

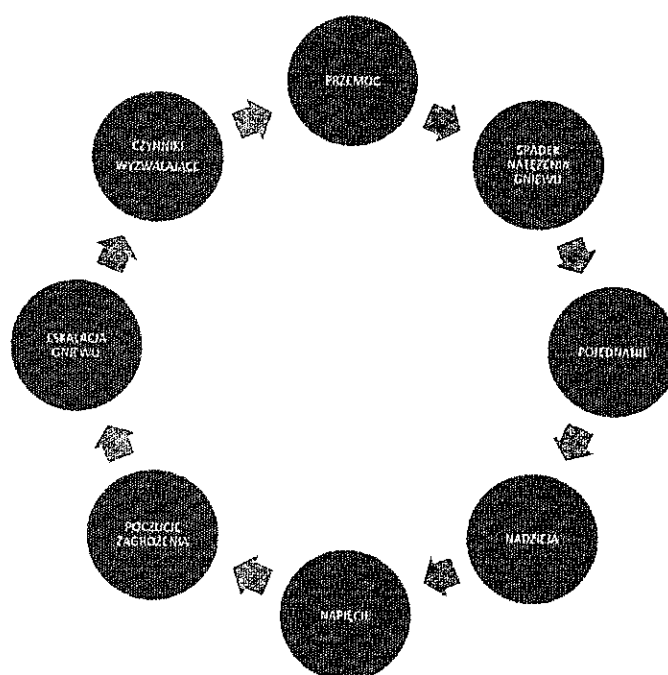
Przemoc zwykle powtarza się według zauważalnej prawidłowości, jest tzw. cyklem przemocy, który składa się z trzech następujących po sobie faz:

1. Faza narastającego napięcia – w tej fazie osoba stosująca przemoc jest napięta i stale poirytowana, każdy powód jest dla niej odpowiedni aby wywołać konflikt. W tej fazie często sprawca przemocy zaczyna więcej pić lub brać inne substancje zmieniające świadomość. Może poniżać ofiarę, poprawiając jej kosztem swoje samopoczucie. Ofiara przemocy uspokaja sprawcę, spełnia wszystkie jego zachcianki, wywiązuje się ze swoich obowiązków, a nawet często przeprosza i ulega mu. Niektóre osoby mają w tej fazie różne dolegliwości fizyczne takie jak: bóle głowy, żołądka, bezsenność, utrata apetytu. Inne wpadają w apatię, tracą energię do życia lub stają się pobudliwe i niespokojne nerwowo.
2. Faza wybuchu lub ostrej przemocy – w tej fazie sprawca traci zdolność panowania nad własnymi emocjami, nie potrafi kontrolować własnych zachowań, staje się gwałtowny, wpada w szal i wyladowuje się najczęściej na słabszych członkach rodziny. Eksplozje wywołuje najczęściej jakiś drobiazg. Przemoc doznawana w tej fazie może być mniej lub bardziej groźna fizycznie, ale zawsze jest bardzo krzywdząca emocjonalnie. Po zakończeniu wybuchu osoba doznająca przemocy jest

w szoku, nie może uwierzyć w to co się stało, odczuwa wstyd i przerażenie, często staje się apatyczna.

3. Faza skruchy, „miodowego miesiąca” – sprawca wyladował już złość i wie, że posunął się za daleko. Szczerze żałuje tego co zrobił, okazuje skruchę, przeprosza za wyrządzone krzywdy, okazuje miłość, przynosi kwiaty, prezenty. Osoba doznająca przemocy zaczyna wierzyć w to, że partner się zmienił, a przemoc była jedynie incydentem. W fazie „miesiąca miodowego” sprawca stopniowo zaczyna obwiniać ofiarę za swoje zachowania, a ta wmawia sobie nierzeczywiste poczucie winy.

CYKL PRZEMOCY

Formy przemocy:

Przemoc fizyczna - zamierzone działanie człowieka zwrócone przeciwko fizyczności członka rodziny z użyciem siły, którego rezultatem jest nieprzypadkowe zranienie – np. bicie, popychanie, kopanie, potrząsanie, duszenie. Ten rodzaj przemocy niesie za sobą ryzyko uszkodzenia ciała, bądź utraty życia. W przemocy fizycznej występują różne stadia przemocy od tej najbardziej skrajnej, w której człowieka traktuje się jak rzecz i dąży do jego zniszczenia, aż do przemocy fizycznej, w której występuje coraz więcej elementów natury psychologicznej pomiędzy stosującym przemoc, a jego ofiarą.

Przemoc psychiczna – wszystkie działania zmierzające do poniżenia ofiary poprzez wyzywanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie, stosowanie gróźb, wmawianie choroby psychicznej, kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami, wyśmiewanie poglądów, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, stała krytyka. Ma ona na celu pozbawienie ofiary zaufania do siebie i swoich kompetencji w różnych obszarach jej życia.

Przemoc ekonomiczna – kontrolowanie finansów, odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, brak zaspakajania potrzeb materialnych rodziny, kontrola wydawania pieniędzy, ograniczanie dostępu do wspólnych pieniędzy, zmuszanie do proszenia o pieniądze, uniemożliwianie dostępu do konta bankowego. Przemoc ta prowadzi do uzależnienia finansowego od partnera.

Przemoc seksualna – polega na zmuszaniu ofiary do jakiejkolwiek formy aktywności seksualnej wbrew jej woli, kontynuowaniu aktywności seksualnej, gdy ta osoba nie jest w pełni tego świadoma, jak również bez pytania jej o zgodę lub w sytuacji, gdy się obawia takiego kontaktu. Przemocą seksualną jest również demonstrowanie zazdrości i krytyka zachowań seksualnych.

Zaniedbywanie – stosują je najczęściej osoby dorosłe wobec dzieci, a także członkowie rodziny wobec swoich starszych lub niepełnosprawnych najbliższych. Zaniedbywaniem jest niezaspokajanie podstawowych potrzeb materialnych i emocjonalnych dziecka przez rodzica lub opiekuna, nie zapewnienie mu odpowiedniego jedzenia, ubrań, schronienia, opieki medycznej i bezpieczeństwa.

Formy przemocy często są stosowane przez sprawcę łącznie w różnych postaciach i konfiguracjach. Zwykle sprawca wykorzystuje różne jej rodzaje, na przemian łącząc je tak, aby uzyskać pełną kontrolę nad ofiarą. Zachowanie sprawcy przemocy może wywołać u ofiar trwale, negatywne skutki i w efekcie doprowadzić do zniszczenia w niej pozytywnego obrazu samego siebie. Poniższa tabela przedstawia konsekwencje stosowania przemocy w rodzinie.

Tabela 1. Konsekwencje stosowania przemocy w rodzinie

Rodzaje przemocy	Skutki przemocy
Przemoc fizyczna	skutki bezpośrednie: uszkodzenia ciała - urazy, rany, złamania, stłuczenia, zadrapania, siniaki, poparzenia; następujące skutki: choroby w wyniku powikłań i stresu, zespół stresu pourazowego, życie w chronicznym stresie,

	poczuciu zagrożenia, strachu, lęku, napady paniki, bezsenność, zaburzenia psychosomatyczne, itp.
Przemoc psychiczna	zniszczenie poczucia mocy sprawczej ofiary, jej poczucia własnej wartości i godności, uniemożliwienie podjęcia jakichkolwiek działań niezgodnych z zasadą posłuszeństwa, osłabienie psychicznych i fizycznych zdolności stawiania oporu oraz wyrobienie przekonania o daremności jego stawiania, odizolowanie od zewnętrznych źródeł wsparcia, całkowite uzależnienie ofiary od prześladowcy, stały strach i utrata nadziei, choroby psychosomatyczne, ciągły stres, zaburzenia snu, itp.
Przemoc seksualna	obrażenia fizyczne, ból i cierpienie, obniżona samoocena i poczucie własnej wartości, utrata poczucia atrakcyjności i godności, zaburzenia seksualne, oziębłość, zamknięcie się, lęk, strach, unikanie seksu, uogólniona niechęć i obawa do przedstawicieli płci sprawcy przemocy, itp.
Przemoc ekonomiczna	całkowita zależność finansowa ofiary od partnera, niezaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych, bieda, zniszczenie poczucia własnej godności i wartości, znalezienie się bez środków do życia.

Źródło: Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie "*Niebieska Linia*", www.niebieskalinia.pl

Charakterystyka osób dotkniętych przemocą w rodzinie i osób stosujących przemoc domową (źródło: www.poradniaszansa.pl)

Charakterystyka osób dotkniętych przemocą:

- niska samoocena
- wysoka zależność od partnerów
- niepokój i depresja
- choroby związane ze stresem
- izolacja społeczna
- podporządkowywanie się
- nadużywanie alkoholu i środków psychotropowych
- przekonanie o własnej odpowiedzialności za sytuację przemocy

Charakterystyka osób stosujących przemoc:

- niska samoocena i poczucie niedostosowania
- poczucie izolacji i braku wsparcia społecznego

- zaburzenia psychiczne, takie jak lęk i depresja
- nadużywanie alkoholu i środków psychotropowych
- słaba kontrola impulsów i zachowania antyspołeczne
- zaborczość, zazdrość, lęk przed porzuceniem
- zrzucanie winy na innych, podsycanie sporów, okazywanie agresji i przemocy w odpowiedzi na prowokację
- brak empatii w stosunku do zależnej ofiary
- problemy społeczno-ekonomiczne np. bezrobocie, złe warunki mieszkaniowe, trudności finansowe
- przeniesienie złości spowodowanej niezadowoleniem z pracy, życia, stresem w pracy
- doświadczenie przemocy w dzieciństwie

II. Przemoc w rodzinie w świetle przepisów polskiego prawa

Przemoc w rodzinie jako problem ogólnospołeczny ujmowany w kontekście łamania praw człowieka znalazła odzwierciedlenie w wielu dokumentach, takich jak m.in.:

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997r. (Dz. U. z 1997r., Nr 78, poz. 483 z późn. zm.) stanowi ochronę osób, w tym dzieci przed przemocą. Artykuł 40 Konstytucji mówi, iż „nikt nie może być poddawany torturom, ani okrutnemu, niehumanitarnemu lub poniżającemu traktowaniu i karaniu. Zakazuje się stosowania kar cielesnych”. Zgodnie z art. 47 „każdy ma prawo do ochrony prawnej życia prywatnego, rodzinnego, czci i dobrego imienia oraz do decydowania o swoim życiu osobistym”. Rozdział drugi Konstytucji poświęcony jest „wolności, prawom i obowiązkom człowieka i obywatela”, i tak zgodnie z art. 33 Konstytucji „kobieta i mężczyzna w Rzeczypospolitej Polskiej mają równe prawa w życiu rodzinnym, politycznym, społecznym i gospodarczym”.

Zgodnie z art. 72 Konstytucji Rzeczypospolita Polska zapewnia ochronę praw dziecka oraz określa kompetencje i sposób powoływania Rzecznika Praw Dziecka. Każdy ma prawo żądać od organów władzy publicznej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją, a dziecko pozbawione opieki rodzicielskiej ma prawo do opieki

i pomocy władz publicznych. W toku ustalania praw dziecka organy władzy publicznej oraz osoby odpowiedzialne za dziecko są obowiązane do wysłuchania i w miarę możliwości uwzględnienia zdania dziecka.

Kodeks Karny (Dz. U. 2016.1137 jednolity tekst) przemoc w rodzinie uznaje za specyficzną kategorię czynów zabronionych przez prawo, o niezwykle wysokim stopniu społecznej szkodliwości. Zgodnie z art. 207 ustawy z dnia 6 czerwca 1997r. Kodeks Karny „kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do 5 lat”. Znęcanie się musi mieć charakter wielokrotny, powtarzalny, wyjątkowo może być to działanie jednorazowe lecz intensywne, rozciągnięte w czasie. Jeśli zachowanie jednorazowe nie posiada powyższych cech traktowane jest jako inne przestępstwo - naruszanie nietykalności, uszczerbek na zdrowiu, groźba karalna. Przemoc w rodzinie utożsamiana jest głównie z w/w artykułem, mimo to Polskie prawo wykorzystuje w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie również inne przepisy prawne, m.in.:

- zmuszanie do określonych zachowań – art. 191 k.k. (przestępstwo ścigane na wniosek pokrzywdzonego),
- naruszenie nietykalności cielesnej – art. 217 k.k. (ściganie przestępstwa odbywa się z oskarżenia prywatnego),
- porzucenie wbrew obowiązкови troszczenia się o małoletniego poniżej lat 15 albo osobę nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny – art. 210 k.k.,
- pozostawienie osoby, względem której jest się zobowiązanym do opieki w sytuacjach zagrażających jej życiu lub zdrowiu - art. 160 k.k.,
- pozbawienie człowieka wolności – art. 189 k.k.,
- grożenie innej osobie popełnieniem przestępstwa na jej szkodę lub szkodę osoby najbliższej, jeżeli groźba wzbudza w zagrożonym uzasadnioną obawę, że będzie spełniona – art. 190 k.k. (ścigane na wniosek pokrzywdzonego),
- wzbudzanie u innej osoby uzasadnionego okolicznościami poczucia zagrożenia lub naruszenie jej prywatności poprzez uporczywe nękanie – art. 190a § 1 k.k. (ścigane na wniosek pokrzywdzonego),
- zniewaga - art. 216 k.k.,

- utrwalanie wizerunku nagiej osoby lub osoby w trakcie czynności seksualnej, przez użycie wobec niej przemocy, groźby bezprawnej lub podstępem, albo rozpowszechnianie wizerunku nagiej osoby lub w trakcie czynności seksualnej bez jej zgody – art. 191a k.k. (ścigane na wniosek pokrzywdzonego),
- doprowadzanie innej osoby do obcowania płciowego przemocą, groźbą bezprawną lub podstępem (zgwałcenie) oraz doprowadzenie w ten sam sposób innej osoby do poddania się innej czynności seksualnej lub wykonania takiej czynności – art. 197 k.k. (ścigane na wniosek pokrzywdzonego). Przestępstwo to popełnia również małżonek, który dopuszcza się zgwałcenia współmałżonka,
- spowodowanie ciężkiego uszczerbku na zdrowiu, ciężkiej choroby nieuleczalnej lub długotrwałej, choroby realnie zagrażającej życiu, trwałej choroby psychicznej, całkowitej lub znacznej, trwałej niezdolności do pracy w zawodzie lub trwałego, istotnego zeszpecenia lub zniekształcenia ciała – art. 156 k.k.,
- spowodowanie naruszenia czynności narządu ciała lub rozstroju zdrowia, w wyniku którego pokrzywdzonym jest osoba najbliższa – art. 157 § 1 i 2 k.k. (ścigane na wniosek pokrzywdzonego),
- kradzież lub kradzież z włamaniem na szkodę osoby najbliższej – art. 278 k.k. i art. 279 k.k. (ścigane na wniosek pokrzywdzonego),
- niszczenie mienia – art. 288 k.k. (ścigane na wniosek pokrzywdzonego),
- uprowadzenie lub zatrzymanie małoletniego poniżej lat 15 albo osoby nieporadnej ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny, wbrew woli osoby powołanej do opieki lub nadzoru – art. 211 k.k.,
- dopuszczenie się czynu lubieżnego wobec osoby poniżej 15 roku życia – art. 200 k.k.,
- rozpijanie małoletniego, przez dostarczanie mu napoju alkoholowego, ułatwianie jego spożycia lub nakłanianie go do spożycia takiego napoju – art. 208 k.k.,
- uporczywe uchylanie się od obowiązku alimentacyjnego – art. 209 k.k.,
- obcowanie płciowe w stosunku do wstępnego, zstępnego, przysposobionego, przysposabiającego, brata lub siostry – art. 201 k.k.,
- nakłanianie i zmuszanie do czynów nierządnych przy wykorzystaniu stosunku zależności – art. 199 k.k.

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. 2015.1390 j.t), która została uchwalona w celu zwiększenia skuteczności przeciwdziałania

przemocy w rodzinie oraz inicjowania i wspierania działań mających na celu podnoszenie świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie. Zgromadzone w jednej ustawie przepisy znajdujące się dotychczas w różnych aktach prawnych mają usprawnić system pomocy ofiarom przemocy. Ustawa określa zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zasady postępowania wobec osób doznających przemocy w rodzinie oraz osób stosujących przemoc.

Nowelizacja w/w ustawy z 2010r. wprowadziła również zmiany w zakresie współpracy różnych podmiotów zaangażowanych w działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Na pierwszy plan wysuwa się tutaj obligatoryjne powołanie w każdej gminie zespołu interdyscyplinarnego. Ustawa ta wymienia także procedurę „Niebieskie Karty” jako ogół czynności podejmowanych wobec przemocy w rodzinie przez różne podmioty, tj. Policję, jednostki organizacyjne pomocy społecznej, Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, przedstawicieli ochrony zdrowia i oświaty.

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 roku w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. 2011.209.1245). Rozporządzenie precyzuje sposób postępowania służb – od momentu zgłoszenia zdarzenia, poprzez działania ukierunkowane na pomoc osobie dotkniętej przemocą w rodzinie, działania skierowane na osobę stosującą przemoc, a także sposób monitorowania sytuacji rodziny. Przed wejściem w życie powyższego Rozporządzenia w przypadku zjawiska przemocy w rodzinie i zakładania Niebieskich Kart interweniować mogli funkcjonariusze Policji i pracownicy socjalni, od października 2011r. prawo założenia NK mają pracownicy jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia.

III. Zadania jednostek samorządu terytorialnego

Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. 2015. 1390 jednolity tekst) określa zadania własne gminy i powiatu, zadania z zakresu administracji rządowej realizowane przez powiat oraz zadania własne samorządu województwa na polu walki z przemocą w rodzinie. Zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy w/w zadania realizowane są przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu

terytorialnego na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. 2016. 930 tekst jedn. z 29 czerwca 2016r.) lub ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. 2016. 487 jed. tekst), chyba że przepisy niniejszej ustawy stanowią inaczej.

Do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym:

- 1) opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
- 2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
- 3) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
- 4) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Do zadań własnych powiatu należy w szczególności:

- 1) opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
- 2) opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
- 3) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
- 4) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej.

Do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy w szczególności:

- 1) tworzenie i prowadzenie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie;
- 2) opracowywanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

Do zadań własnych samorządu województwa należy w szczególności:

- 1) opracowanie i realizacja wojewódzkiego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- 2) inspirowanie i promowanie nowych rozwiązań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- 3) opracowywanie ramowych programów ochrony ofiar przemocy w rodzinie oraz ramowych programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie;
- 4) organizowanie szkoleń dla osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

IV. Zasoby instytucjonalne powiatu bytowskiego

Działania związane ze wsparciem osób uwięzanych w przemoc domową w powiecie bytowskim realizowane są zarówno na poziomie gminnym jak i powiatowym.

Poniższa tabelka przedstawia instytucje z terenu powiatu bytowskiego udzielające pomocy w sytuacji przemocy w rodzinie.

Tabela 2. Instytucje udzielające w powiecie bytowskim pomocy w sytuacjach przemocy w rodzinie.

Nazwa Instytucji	Adres	Telefon/e-mail
OŚRODKI POMOCY SPOŁECZNEJ		
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bytowie	ul. Miła 26a 77-100 Bytów	59/ 822 51 01, 59/ 822 55 81 mops-bytow@wp.pl zi.bytow@mopsbytow.pl Zespół Interdyscyplinarny Gminy Bytów
Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Miastku	ul. Tuwima 1 77-200 Miastko	59/ 857 27 86 mgops_miastko@wp.pl
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Borzytuchomiu	ul. Zwycięstwa 56 77-141 Borzytuchom	59/ 821 13 17 gops.borzytuchom.spr.@wp.pl
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czarnej Dąbrówce	ul. Gdańska 5 77-116 Czarna Dąbrówka	59/ 821 26 60 gops1@wp.pl

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kołczygłowach	ul. Słupska 56 77-140 Kołczygłowy	59/ 821 39 06 gops.kolczyglowy.spr@wp.pl
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipnicy	ul. J. Słomińskiego 19 77-130 Lipnica	59/ 821 70 93/94 gops_lipnica_spr@wp.pl
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Parchowie	ul. Krótka 2 77-124 Parchowo	59/ 821 48 36 gops@parchowo.pl
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Studzienicach	ul. Kaszubska 7 77-143 Studzienice	59/ 821 66 13 gops@studzienice.pl
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Trzebielinie	Trzebielino 7 77-235 Trzebielino	59/ 858 02 55 gops_@wp.pl
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Tuchomiu	ul. J. III Sobieskiego 16 77-133 Tuchomie	59/ 821 50 53 gops@tuchomie.pl
KOMISJE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH		
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bytowie	ul. Miła 26a 77-100 Bytów	59/ 822 30 00 gkrpa@bytow.com.pl
Miejsko-Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Miastku	ul. Tuwima 1 77-200 Miastko	59/ 857 10 76 mgkrpamiastko@poczta.fm
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Borzytuchomiu	ul. Zwycięstwa 56 77-141 Borzytuchom	59/ 821 13 16
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Czarnej Dąbrowce	ul. Gdańska 5 77-116 Czarna Dąbrowka	59/ 821 26 43 (kontaktować się przez Urząd Gminy Czarna Dąbrowka)
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kołczygłowach	ul. Słupska 56 77-140 Kołczygłowy	59/ 821 39 06
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lipnicy	ul. J. Słomińskiego 19 77-130 Lipnica	59/ 821 70 94

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Parchowie	ul. Krótka 2 77-124 Parchowo	59/ 821 48 14
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Studzienicach	ul. Kaszubska 7 77-143 Studzienice	59/ 821 65 93 (kontaktować się przez Urząd Gminy Studzienice)
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Trzebielinie	Trzebielino 7 77-235 Trzebielino	59/ 858 02 55
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Tuchomiu	ul. Jana III Sobieskiego 16 77-133 Tuchomie	59/ 821 50 53 (kontaktować się przez Urząd Gminy Tuchomie)
POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE		
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bytowie	ul. Miła 26 77-100 Bytów	59/ 822 80 68 kontakt@pcprbytow.net
PORADNIE PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNE		
Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Bytowie	ul. Gdańska 59 77-100 Bytów	59/ 822 25 20 sekretariat@poradniabytow.pl
Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Miastku	ul. Młodzieżowa 4a 77-200 Miastko	59/ 857 04 00 biuro@poradnia.miastko.com.pl
POLICJA		
Komenda Powiatowa Policji w Bytowie (Jednostki podległe: KP Miastko, PP Tuchomie, PP Kołczygłowy, PP Czarna Dąbrówka)	ul. Styp- Rekowskiego 2, 77-100 Bytów	59/ 822 83 00 kppbytow@pomorska.policja.gov.pl
PROKURATURY REJONOWE		
Prokuratura Rejonowa w Bytowie (Obejmuje obszar gmin: Borzytuchom, Bytów, Kołczygłowy, Lipnica, Parchowo, Studzienice, Tuchomie)	ul. Przemysłowa 32 77-100 Bytów	59/ 822 27 31 bytow@slupsk.po.gov.pl
Prokuratura Rejonowa w Miastku (Obejmuje obszar gmin: Kępice, Koczala, Miastko i Trzebielino)	ul. Grunwaldzka 1b 77-200 Miastko	59/ 857 25 27 miastko@slupsk.po.gov.pl

SĄDY		
Sąd Rejonowy w Bytowie	ul. Wolności 3 (I piętro) 77-100 Bytów	59/ 822 79 99 wew. 87 kuratorzy.bytow@lebork.sr.gov.pl
Sąd Rejonowy w Miastku	ul. Armii Krajowej 30 77-200 Miastko	59/ 858 71 07 kuratorzy@miastko.sr.gov.pl
SZPITALA		
Szpital Powiatu Bytowskiego Sp. z o.o.	ul. Lęborska 13 77-100 Bytów	999, 59/ 822 87 45
		59/ 822 87 09, 59/ 822 87 61
Szpital Miejski w Miastku Sp. z o.o.	ul. Gen. J. Wybickiego 30, 77-200 Miastko	999, 59/ 857 09 17, 59/ 857 09 16

Na terenie powiatu bytowskiego przy każdym ośrodku pomocy społecznej funkcjonuje zespół interdyscyplinarny.

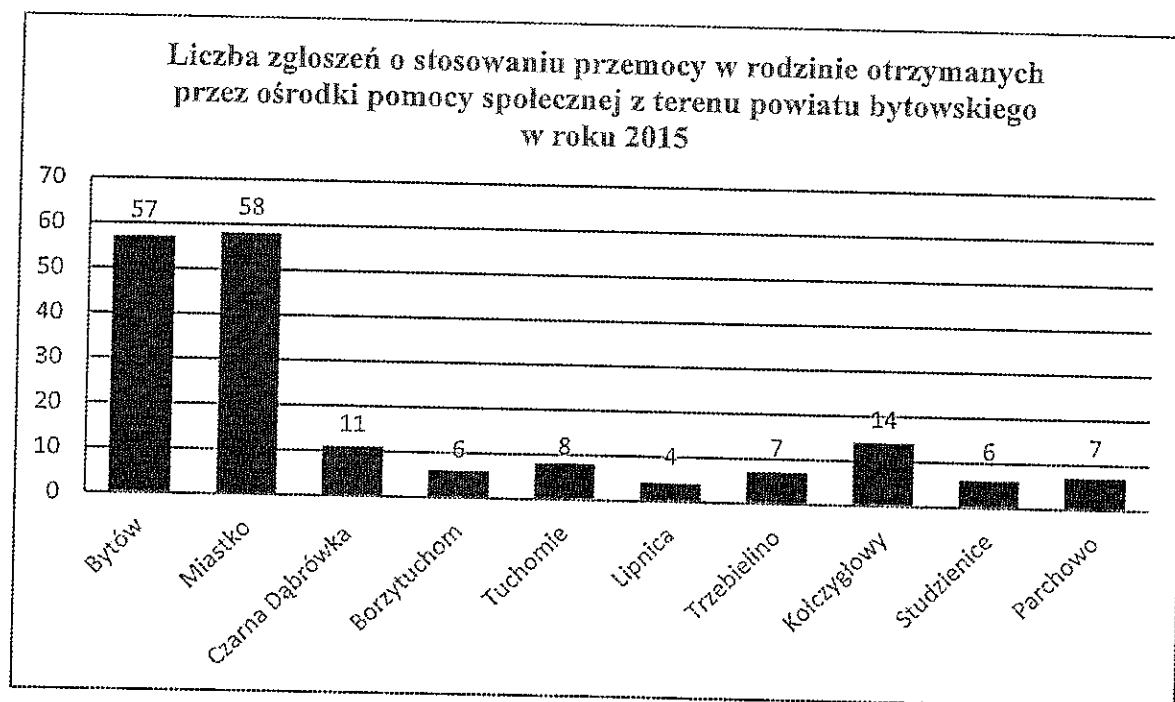
V. Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie na terenie powiatu bytowskiego w 2015 roku

Dokładne zdiagnozowanie skali zjawiska przemocy w rodzinie jest bardzo trudne. Dzieje się tak przynajmniej z kilku powodów: uzyskane dane nie obejmują niezgłaszanych przypadków przemocy, przemoc kamuflowana bywa innymi problemami, postrzegana jest bardzo subiektywnie i w swej naturze jest podatna na manipulacje.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bytowie w celu przeprowadzenia diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie za rok 2015 współpracowało m.in. z Komendą Powiatową Policji w Bytowie, ośrodkami pomocy społecznej oraz zespołami interdyscyplinarnymi z terenu powiatu bytowskiego.

Poniższy wykres przedstawia liczbę zgłoszeń o stosowaniu przemocy w rodzinie otrzymanych w 2015r. przez ośrodki pomocy społecznej z terenu powiatu bytowskiego.

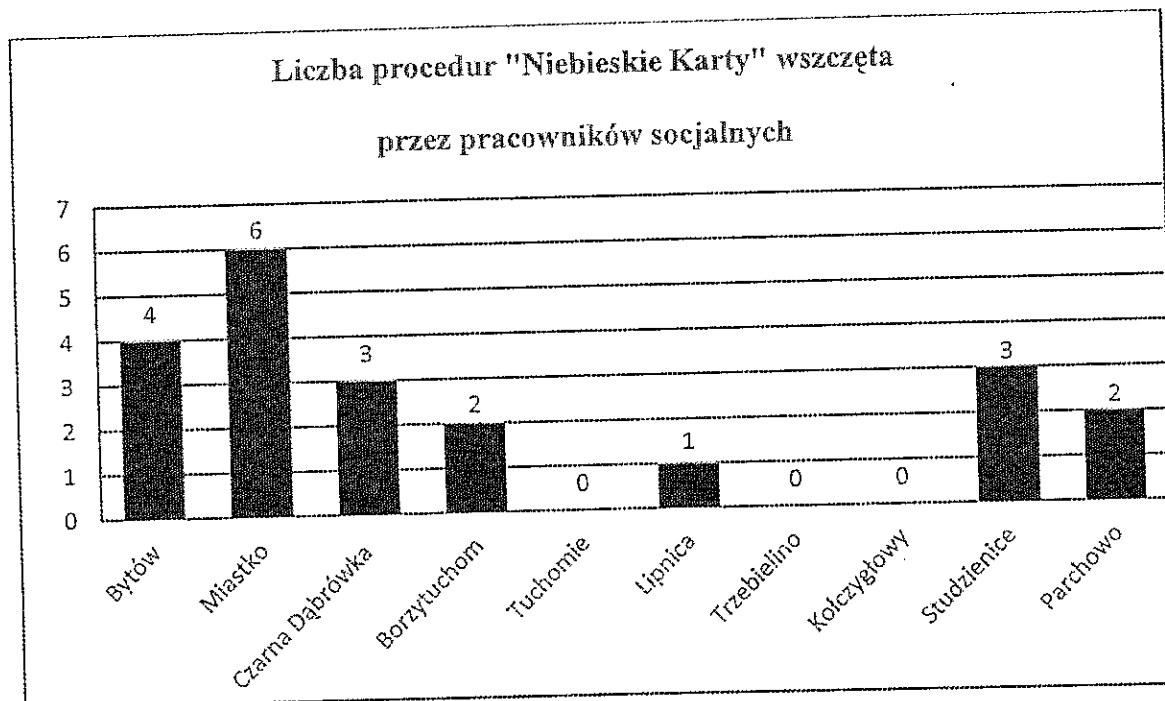
Wykres 1. Liczba zgłoszeń o stosowaniu przemocy w rodzinie na terenie powiatu bytowskiego w 2015r.

Źródło: Statystyka z ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu bytowskiego

Zgodnie z analizą wyżej wymienionych danych liczbowych wynika, iż zdecydowanie najwięcej zgłoszeń o stosowaniu przemocy w rodzinie w 2015 roku otrzymali pracownicy socjalni Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Miastku, bo aż 58 oraz pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bytowie - 57 zgłoszeń. Trzecią z kolei gminą pod względem wysokiej liczby zgłoszeń o stosowaniu przemocy w rodzinie była gmina Kołczygłowy, jej pracownicy socjalni otrzymali 14 zgłoszeń. W gminie Czarna Dąbrówka do ośrodka pomocy społecznej wpłynęło 11 zgłoszeń o stosowaniu przemocy w rodzinie, natomiast w gminie Tuchomie odnotowano ich 8. W gminach Parchowo i Trzebielino pracownicy socjalni ośrodków pomocy społecznej otrzymali po 7 zgłoszeń o stosowaniu przemocy w rodzinie, natomiast w gminach Borzytuchom i Studzienice było ich po 6. Najmniej zgłoszeń (4) o stosowaniu przemocy w rodzinie otrzymali pracownicy socjalni z Ośrodka Pomocy Społecznej w Lipnicy.

Wykres 2. Liczba procedur „Niebieskie Karty” wszczęta przez pracowników socjalnych ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu bytowskiego w 2015r.

Źródło: Statystyka z ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu bytowskiego

W związku ze stosowaniem przemocy w rodzinie pracownicy socjalni z terenu powiatu bytowskiego w 2015r. wszczęli 21 procedur „Niebieskie Karty”. Najwięcej procedur wszczęli pracownicy Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Miastku – 6. Pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bytowie wszczęli w 2015r. 4 procedury. W gminach Czarna Dąbrówka i Studzienice pracownicy socjalni uruchomili po 3 procedury, a w gminach Parchowo i Borzytuchom wszczęli po 2 procedury „Niebieskie Karty”. Najmniej, bo po 1 NK wszczęli pracownicy socjalni Ośrodka Pomocy Społecznej w gminie Lipnica. Pracownicy socjalni z gmin Tuchomie, Trzebielino i Kołczygłowy mimo zgłoszeń o stosowaniu przemocy w rodzinie, nie wszczęli żadnej procedury „Niebieskie Karty”.

Formy udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie oraz działania podejmowane wobec osób stosujących przemoc w rodzinie w 2015 roku

Zgodnie z art. 3. ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, osobie dotkniętej przemocą w rodzinie udziela się bezpłatnej pomocy, w szczególności w formie :

- 1) poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego;
- 2) interwencji kryzysowej i wsparcia;
- 3) ochrony przed dalszym krzywdzeniem, przez uniemożliwienie osobom stosującym przemoc korzystania ze wspólnie zajmowanego z innymi członkami rodziny mieszkania oraz zakazanie kontaktowania się i zbliżania się do osoby pokrzywdzonej;
- 4) zapewnienia osobie dotkniętej przemocą w rodzinie bezpiecznego schronienia w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie;
- 5) badania lekarskiego w celu ustalenia przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie oraz wydania zaświadczenia lekarskiego w tym przedmiocie;
- 6) zapewnianie osobie dotkniętej przemocą w rodzinie, która nie ma tytułu prawnego do zajmowanego wspólnie ze sprawcą przemocy lokalu, pomocy w uzyskaniu mieszkania.

Wobec osób stosujących przemoc w rodzinie zgodnie z art. 4 w/w ustawy podejmuje się działania mające na celu zapobieganie ich kontaktowaniu się z osobami pokrzywdzonymi oraz oddziaływania korekcyjno – edukacyjne.

Ośrodki pomocy społecznej działające na terenie powiatu bytowskiego świadczą pomoc i wsparcie osobom doświadczającym przemocy w rodzinie w formie:

1. Diagnozy sytuacji i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.
2. Udzielania kompleksowych informacji o:
 - możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
 - formach pomocy dzieciom doświadczającym przemocy w rodzinie oraz o instytucjach i podmiotach świadczących tę pomoc,
 - możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
3. Niezwłocznego organizowania dostępu do pomocy medycznej, jeśli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.

4. Zapewniania osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w zależności od potrzeb, schronienia w całodobowej placówce świadczącej pomoc, w tym w szczególności w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie.
5. Prowadzenia rozmów z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, na temat konsekwencji stosowania przemocy w rodzinie oraz informowania tych osób o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.
6. W razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie pracownik socjalny wykonujący obowiązki służbowe ma prawo odebrać dziecko z rodziny i umieścić je u innej, niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rodzinie zastępczej lub całodobowej placówce opiekuńczo-wychowawczej. Decyzję tę pracownik socjalny podejmuje wspólnie z funkcjonariuszem Policji, a także z przedstawicielem ochrony zdrowia.

Do najczęściej stosowanych w 2015 roku działań podejmowanych przez ośrodki pomocy społecznej należą: kierowanie do komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, kierowanie do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc w rodzinie oraz indywidualne konsultacje z specjalistami.

Liczba zgłoszonych osób, dotkniętych przemocą w rodzinie w roku 2015 roku.

Dane liczbowe dotyczące ilości osób dotkniętych przemocą w rodzinie otrzymane z ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu bytowskiego, za rok 2015.

Tabela 3. Osoby doznające przemocy w rodzinie według poszczególnych gmin z terenu powiatu bytowskiego w 2015 r.

Gmina	Kobiety	Mężczyźni	Dzieci i młodzież do 18 roku życia	Ogółem
Bytów	73	15	86	174
Miastko	43	10	45	98
Czarna Dąbrówka	8	1	4	13

Borzytuchom	7	0	7	14
Tuchomie	5	3	9	17
Lipnica	6	3	22	31
Trzebielino	7	1	0	8
Kończygłowy	16	7	17	40
Studzienice	6	0	0	6
Parchowo	6	0	2	8
Ogółem	177	40	192	409

Źródło: Statystyka z ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu bytowskiego

Zgodnie z danymi liczbowymi otrzymanymi z ośrodków pomocy społecznej liczba osób doznających przemocy domowej w 2015r. na terenie powiatu bytowskiego wyniosła 409, w tym 177 kobiet, 40 mężczyzn oraz 192 dzieci i młodzieży do 18 roku życia. Osobami dotkniętymi przemocą zdecydowanie najczęściej są dzieci i kobiety, mężczyźni znajdują się w mniejszości. Według statystyki 272 osoby dotknięte przemocą w rodzinie pochodzą z obszarów miejsko – wiejskich, natomiast 137 z terenów wiejskich.

Osobami stosującymi w powiecie bytowskim przemoc w rodzinie w większości przypadków są mężczyźni - 176. Kobiety w roku 2015 stosowały przemoc w swojej rodzinie w 11 przypadkach. Należy zwrócić uwagę, iż ponad połowa spośród osób stosujących przemoc, w momencie dopuszczania się aktów przemocy wobec członków swych rodzin znajdowała się pod wpływem alkoholu.

Liczba zgłoszonych osób, które stosowały przemoc w rodzinie w 2015r.

Dane liczbowe dotyczące ilości osób stosujących przemoc wobec członków rodziny otrzymane z ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu bytowskiego, za rok 2015.

Tabela 4. Osoby stosujące przemoc w rodzinie według poszczególnych gmin z terenu powiatu bytowskiego w 2015 r.

Gmina	Kobiety	Mężczyźni	Dzieci oraz młodzież do 18 roku życia	Ogółem	Osoby stosujące przemoc będące pod wpływem alkoholu
Bytów	3	73	0	76	27
Miastko	3	43	0	46	37
Czarna Dąbrowka	2	9	0	11	7
Borzytuchom	0	6	0	6	5
Tuchomie	1	7	0	8	5
Lipnica	0	7	0	7	7
Trzebielino	0	6	0	6	4
Kołczygłowy	1	13	0	14	10
Studzienice	1	5	0	6	2
Parchowo	0	7	0	7	3
Ogółem	11	176	0	187	107

Źródło: Statystyka z ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu bytowskiego

Wśród osób stosujących przemoc w rodzinie największą grupę w 2015r. stanowili mężczyźni (ponad 94%), kobiet było niewiele, natomiast wśród dzieci i młodzieży do 18 r.ż. nie odnotowano przypadku, aby dokonali oni aktu przemocy wobec członków rodziny.

Dane liczbowe dotyczące osób dotkniętych przemocą i stosujących przemoc w rodzinie otrzymane z Komendy Powiatowej Policji w Bytowie za 2015 rok.

Tabela 5. Osoby dotknięte przemocą w rodzinie w 2015 roku według danych z Komendy Powiatowej Policji w Bytowie

Liczba ofiar przemocy w rodzinie w roku 2015	
Kobiety	146
Mężczyźni	28
Nieletni	32
Ogółem	206

Źródło: Statystyka Komendy Powiatowej Policji w Bytowie

Z informacji uzyskanych z Komendy Powiatowej Policji w Bytowie wynika, że najczęściej osobami, które doznały przemocy domowej w 2015r. były kobiety, które stanowiły blisko 71% ofiar, dzieci i małoletni do 18 roku życia stanowili ponad 15%, natomiast 14% wśród poszkodowanych stanowili mężczyźni.

Tabela 6. Osoby stosujące przemoc w rodzinie w 2015 roku według danych z Komendy Powiatowej Policji w Bytowie

Liczba osób stosujących przemoc w rodzinie w 2015r.	
Kobiety	8
Mężczyźni	155
Nieletni	0
Ogółem	163

Źródło: Statystyka Komendy Powiatowej Policji w Bytowie

Z danych statystycznych otrzymanych z Komendy Powiatowej Policji wynika, iż 95,1 % osób stosujących przemoc domową w 2015r. to mężczyźni, natomiast 4,9 % stanowiły kobiety.

W związku ze stosowaniem przemocy w rodzinie funkcjonariusze policji z terenu powiatu bytowskiego w 2015r. wszczęli 163 procedury „Niebieskie Karty”.

Poniższa tabela obrazuje ilość informacji o stosowaniu przemocy w rodzinie w 2015r., które zostały przekazane do Zespołów Interdyscyplinarnych z terenu powiatu bytowskiego.

Tabela 7. Informacje o stosowaniu przemocy w rodzinie przesłane do Zespołów Interdyscyplinarnych w 2015r.

Nazwa instytucji	Liczba przekazanych informacji
Zespoły Interdyscyplinarne	178
Ogółem	178

Źródło: Statystyka z ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu bytowskiego

Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” z dnia 13.09.2011r. instytucja sporządzająca Niebieską Kartę w związku z przemocą domową zobowiązana jest do przekazania sprawy do przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego. W 2015r. Komenda Powiatowa Policji w Bytowie przesłała do Zespołów Interdyscyplinarnych 163 informacje w związku z wszczętymi procedurami dotyczącymi stosowania przemocy w rodzinie.

VI. Cele i zadania Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie

Głównym celem Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie jest zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie oraz zwiększenie skuteczności ochrony rodziny przed przemocą. Zgodnie z przyjętymi założeniami cel ten będzie realizowany poprzez cele szczegółowe, do których wyznaczono kierunki działań, których realizacja przyczyni się do osiągnięcia zamierzonych rezultatów.

Cele szczegółowe	Zadania do realizacji	Wskaźniki realizacji zadań
Diagnozowanie i monitorowanie skali zjawiska przemocy w rodzinie w powiecie bytowskim	1. Gromadzenie, systematyzowanie i opracowanie danych na temat zjawiska przemocy w rodzinie 2. Analiza istniejącej na terenie powiatu bytowskiego infrastruktury instytucji pomagających ofiarom przemocy z uwzględnieniem ich dostępności i oferowanego przez nie wsparcia.	1. Dane dotyczące zjawiska przemocy w rodzinie uzyskane z instytucji zaangażowanych w pracę na rzecz rodziny i dziecka. 2. Baza danych instytucji pomagających ofiarom przemocy w rodzinie uwzględniająca oferowane przez nie wsparcie oraz ich dostępność.
Podniesienie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy poprzez zmianę postaw i stereotypów oraz rozwijanie działań profilaktycznych dotyczących przemocy	1. Organizowanie kampanii informacyjnych poruszających problematykę przemocy domowej, promujących prawidłowe postawy i zachowania oraz życie rodzinne bez przemocy. 2. Opracowanie i rozpowszechnianie materiałów informacyjno – edukacyjnych dotyczących przemocy. 3. Organizowanie szkoleń, zajęć warsztatów, pogadanek, wykładów wychowawczych i profilaktycznych na temat agresji, zjawiska przemocy, sposobów jej przeciwdziałania oraz prawidłowego zachowania i postaw.	1. Liczba przeprowadzonych kampanii informacyjnych. 2. Liczba opracowanych materiałów informacyjnych. 3. Ilość przeprowadzonych szkoleń, pogadanek, wykładów, warsztatów wychowawczych i zajęć profilaktycznych na temat zjawiska przemocy, agresji, sposobów przeciwdziałania przemocy oraz prawidłowego zachowania i postaw.

Podnoszenie poziomu kompleksowej pracy na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu z powodu przemocy.	1. Kontynuowanie i rozwijanie działań Punktu Interwencji Kryzysowej (PIK) 2. Opracowanie i rozpowszechnianie informacji/ informatorów o instytucjach udzielających pomocy w sytuacjach w doświadczania przemocy rodzinie. 3. Prowadzenie specjalistycznej superwizji dla osób pracujących z rodzinami uwięzianymi w przemoc. 4. Współpraca instytucji odpowiedzialnych za realizację zadań z przeciwdziałania przemocy i zwiększenia dostępu do specjalistycznego wsparcia dla ofiar przemocy. 5. Organizowanie szkoleń oraz warsztatów z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla kadry pracującej z osobami uwięzianymi w przemoc.	1. Liczba osób korzystających z pomocy w ramach Punktu Interwencji Kryzysowej. 2. Ilość opracowanych i rozpowszechnionych informacji/informatorów. 3. Liczba spotkań o charakterze superwizji. 4. Ilość instytucji udzielających specjalistycznego wsparcia dla ofiar i świadków przemocy w rodzinie oraz zakres świadczonej pomocy. 5. Liczba przeprowadzonych szkoleń/warsztatów.
Zapewnienie specjalistycznej pomocy osobom doświadczającym przemocy, ich rodzinom i świadkom przemocy	1. Zapewnienie bezpłatnego poradnictwa psychologicznego i terapii indywidualnej oraz rodzinnej, a także poradnictwa prawnego i socjalnego. 2. Realizacja programów terapeutycznych dla ofiar przemocy w rodzinie.	1. Ilość przeprowadzonych porad specjalistycznych oraz liczba osób korzystających ze wsparcia. 2. Liczba zrealizowanych programów terapeutycznych oraz liczba osób biorących w nich udział.

	3. Utworzenie i prowadzenie w miarę potrzeb grupy wsparcia dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie. 4. Podejmowanie działań edukacyjnych w celu wzmocnienia opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą. 5. Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia.	3. Liczba spotkań grupy wsparcia. 4. Liczba przeprowadzonych działań. 5. Liczba osób, którym zapewniono miejsce w ośrodkach wsparcia.
Organizowanie działań skierowanych do osób stosujących przemoc w celu redukcji zachowań agresywnych i nabycia umiejętności służących rozwiązywaniu konfliktów, sporów w rodzinach bez użycia przemocy.	1. Realizacja programów korekcyjno - edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie. 2. Prowadzenie bezpłatnych konsultacji specjalistycznych dla osób stosujących przemoc. 3. Rozpowszechnianie informacji o instytucjach realizujących programy korekcyjno – edukacyjne dla osób stosujących przemoc w rodzinie w woj. pomorskim.	1. Liczba przeprowadzonych programów korekcyjno – edukacyjnych oraz ilość osób, które ukończyły program. 2. Liczba osób, które skorzystały z konsultacji. 3. Ilość rozpowszechnionych informacji.

Zakłada się osiągnięcie zaplanowanych celów poprzez realizację wszystkich przedstawionych w Powiatowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie działań. W trakcie realizacji Programu liczyć się jednak trzeba z możliwością napotkania utrudnień niezależnych od realizatorów. Wśród największych zagrożeń, mogących mieć negatywny wpływ na realizację działań ujętych w Programie wskazać należy:

1. Niewystarczającą ilość środków finansowych przeznaczonych na działania związane z realizacją celów ujętych w Programie.

2. Obawa i niechęć osób dotkniętych przemocą domową do podjęcia decyzji o zmianie swojej sytuacji życiowej, przerwaniu przemocy i skorzystaniu z oferowanej pomocy i wsparcia.
3. Niechęć osób stosujących przemoc do udziału w programach korekcyjno – edukacyjnych, a tym samym do nabycia nowych umiejętności radzenia sobie w sytuacjach konfliktowych bez użycia przemocy.
4. Trudności we współpracy z innymi instytucjami zaangażowanymi w pomoc osobom uwięzonym w przemoc.
5. Rozległy teren powiatu oraz ograniczenia w komunikacji publicznej utrudniają osobom doświadczającym przemocy i osobom stosującym przemoc dostęp do ośrodków i instytucji oferujących wsparcie specjalistyczne.

VII. Adresaci Programu

Działania wynikające z Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017 – 2021 skierowane są do:

- osób doświadczających przemocy w rodzinie,
- osób stosujących przemoc w rodzinie,
- świadków przemocy w rodzinie,
- społeczności lokalnej.

VIII. Realizatorzy Programu

Kompleksowa realizacja Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie oraz zrealizowanie zamierzonych celów możliwe będzie dzięki współpracy interdyscyplinarnej instytucji działających na rzecz pomocy dziecku i rodzinie.

Na terenie powiatu bytowskiego funkcjonują następujące instytucje podejmujące działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bytowie,

- Ośrodki Pomocy Społecznej w powiecie bytowskim,
- Komenda Powiatowa Policji w Bytowie i jednostki podległe,
- Placówki oświatowe: przedszkola, szkoły, Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Bytowie i Tursku,
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Bytowie i Miastku,
- Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na terenie Powiatu,
- Sąd Rejonowy w Bytowie i Miastku, Zespoły Kuratorskiej Służby Sądowej,
- Prokuratura Rejonowa w Bytowie i w Miastku,
- Starostwo Powiatowe w Bytowie,
- Jednostki służby zdrowia,
- Kościoły i związki wyznaniowe,
- Organizacje pozarządowe.

IX. Przewidywane efekty realizacji Programu

1. Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie na terenie powiatu bytowskiego.
2. Zmiana poglądów, postaw i stereotypów wśród społeczeństwa odnośnie przemocy w rodzinie.
3. Podniesienie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie.
4. Zmiana postaw osób dotkniętych przemocą domową wobec zjawiska przemocy.
5. Zwiększenie skuteczności i dostępności specjalistycznej pomocy dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie.
6. Zmiana postaw w zachowaniu osób stosujących przemoc w rodzinie.

X. Monitoring Programu

Monitorowanie oraz ocena postępu zadań z zakresu Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017 – 2021 odbywać się będzie poprzez sporządzanie sprawozdawczości z wykonanych działań i przedkładanie ich Radzie Powiatu i Zarządowi Powiatu w corocznym sprawozdaniu z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Bytowie.

Sprawozdania będą przygotowane w oparciu o zgromadzone informacje dotyczące realizacji wszystkich zaplanowanych w Programie działań. Szczegółowej analizie poddane zostaną następujące wskaźniki:

- Dane dotyczące zjawiska przemocy w rodzinie uzyskane z instytucji zaangażowanych w pracę na rzecz rodziny i dziecka.
- Baza danych instytucji pomagających ofiarom przemocy w rodzinie uwzględniająca oferowane przez nie wsparcie oraz ich dostępność.
- Liczba przeprowadzonych kampanii informacyjnych.
- Liczba opracowanych materiałów informacyjnych.
- Liczba przeprowadzonych szkoleń, pogadanek, zajęć, wykładów, warsztatów wychowawczych i profilaktycznych na temat agresji, zjawiska przemocy, sposobów jej przeciwdziałania oraz prawidłowego zachowania i postaw.
- Liczba osób korzystających z pomocy w ramach Punktu Interwencji Kryzysowej.
- Ilość opracowanych i rozpowszechnionych informacji/informatorów.
- Liczba spotkań o charakterze superwizji.
- Ilość przeprowadzonych porad specjalistycznych oraz liczba osób korzystających ze wsparcia.
- Liczba zrealizowanych programów terapeutycznych oraz liczba osób biorących w nich udział.
- Liczba spotkań grupy wsparcia dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie.
- Liczba przeprowadzonych programów korekcyjno – edukacyjnych oraz ilość osób, które ukończyły program.
- Liczba osób stosujących przemoc, które skorzystały z konsultacji specjalistycznych.

Analiza ilościowa i jakościowa zgromadzonych informacji umożliwi po zakończeniu realizacji Programu przyjętego na lata 2017 – 2021, dokonanie analizy porównawczej efektów działań podjętych w kolejnych etapach sprawozdawczości, co stanowić będzie podstawę do dokonania oceny efektywności i stopnia realizacji przyjętych celów.

XI. Źródła finansowania

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017 – 2021 finansowany będzie ze środków własnych powiatu bytowskiego oraz budżetu państwa w ramach dotacji na dofinansowanie zadań własnych, funduszy zewnętrznych, m.in. funduszy Unii Europejskiej.

Zakończenie

Zjawisko przemocy domowej od wielu lat znajduje się w obszarze problemów społecznych. Specyfika problemu przemocy i jej wieloaspektowy sposób rozpatrywania powoduje, że tworzenie systemu przeciwdziałania przemocy jest zadaniem trudnym i złożonym. Pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie wymaga podejścia systemowego, szeregu złożonych działań opartych na wykorzystaniu kompetencji instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej oraz wiedzy z zakresu różnych dziedzin.

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017 - 2021 skierowany jest do mieszkańców Powiatu Bytowskiego, zarówno do osób doznających przemocy domowej, jak również będących świadkami tego zjawiska.

Opracowany Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie pozwoli na systematyczne i zaplanowane dążenie do osiągnięcia wytyczonych celów, co możliwe będzie dzięki dobrej współpracy jednostek i podmiotów działających na rzecz osób i rodzin.

Wyrażamy nadzieję, iż niniejszy Program przyczyni się do udoskonalenia systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, ograniczenia zjawiska przemocy i stworzenia modelu współpracy z innymi jednostkami działającymi na rzecz osób będących w kryzysie.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Powiatu Bytowskiego

Andrzej Hrycyna

